

Bir zamanlar bizim de üniversitemiz vardı. Bahçeşehir Üniversitesi bir yaz içinde toplanıp, tüm kampüsüyle Beşiktaş'a taşındı, akıllarda ise pekçok soru kaldı. Bahçeşehir Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Süheyl Batum ile okulları, sınavları, çalışmalarını, öğrencilerini ve neden gittiklerini konuştuk. Bahçeşehir Üniversitesi ile ilgili merak edilen herşeyi öğrenmek için, Beşiktaş'tayım.....

MEHTAP EREL:Süheyl Bey hem rektör kimliğiniz, hem köşe yazarlığınız, hem hukukçu yanınız göz önüne alınırsa size sorulacak çok soru var, ancak ben konuyu çok dağıtmak istemediğim için ufak bir anket yaptım ve “Süheyl Batum’la konuşsak neleri bilmek isterdiniz?” dedim. Sorularımı da genellikle merak edilen konular ışığında hazırladım. Buna göre; neden ayrıldınız Bahçeşehir’den?

SÜHEYL BATUM: Öncelikle Aferin demek istiyorum sana, genellikle Türkiye’de bu şekilde hazırlanmazlar, çok iyi birşey yapmışsın.

Türkiye’de kampüs kurmak çok zor, biz Bahçeşehir’de bu kampüsü hazırlarken tabiki kalıcı olacağımızı ummuştuk ama çeşitli sıkıntılar yaşadık. Öncelikle ulaşım problem, tren yok, metro yok, yol giriş çıkışında para ödeniyor, gişe sorunu çözülemiyor. Bunlara ek olarak başka sorunlar da yaşadık. Birde zaten kampüslerden birini -özellikle Mimarlık Fakültesi’ni- şehrin içine almak istiyorduk. Çünkü Mimarlık’ta okuyan çocuk tarihin, eski yapıların, mimarinin içinde olmalı diyorduk. Yani, zaten bir kısım fakülte şehrin içinde olacaktı ama diğer sorunlarımızı da çözemeyince toptan şehir içine taşındık.

M.E: Yeni yeriniz ne büyüklükte ve kaç öğrenci kapasiteli?

S.B: Şu anda dört bina ve yandaki büyük otopark ile buraya yerleştik. Eskiden çay bahçesi olan diğer taraftaki yeri de -belediye ile anlaşılıp- tamamen biz düzenledik, öğrencilerimize açtık. Buranın halkı da gelip balık tutuyor, gezinti yapıyor, çok hoş oldu. Beşiktaş Belediyesi bize burada çok yardımcı oldu. Merkezi Beşiktaş'ta, hazırlığı Mecidiyeköy'de olan, 6 fakülte ve 22 bölümlü bir Üniversiteyiz.

M.E.: Aslında Bahçeşehir Üniversitesi'nin taşınması hem Bahçeşehir'deki sosyal ve kültürel hayatın zenginliği açısından, hemde Bahçeşehir esnafı açısından kötü oldu. Bir yada iki kampüsle tekrar Bahçeşehir'e dönme düşüncesi var mı?

S.B: Şu an için böyle bir düşünce yok. Bahçeşehir'de Bader ve Lions gibi dernekler bize destek oldu, halkın çok az bir kısmı ilgilendi ama, size çok açık söyleyeyim, kampüs olmanın belli zorlukları vardır ve biz kendimize istediğimiz desteği gerek belediyeden gerek orada yaşayan halktan, gerek esnaftan bulabilseydik zaten taşınmayı düşünmezdik bile. Birkaç kampüsü Beşiktaş'a açar, büyük kısmını yine Bahçeşehir'de tutabilirdik. Biz Bahçeşehir'de Hukuk Fakültesi kurduk, bütün evlere mektup gönderdik -aynı Yurtdışında yapıldığı gibi- **“biz burada Hukuk Fakültesi kurduk, öğrenmek istediğiniz şeyler varsa, hafta sonu yada akşamları ücretsiz seminerlerle anlatalım, bize neyi bilmek isterseniz söyleyin”** dedik. Çek Kanunu çıkmıştı o zaman, nedir, nasıl kesilir onu anlatalım, Banka Kanunu değişmişti, “gelin otomobil kredisi, ev kredisi almak için nasıl başvurulur, nelere dikkat etmek lazım? anlatalım” dedik. “Sorun bize, her hafta konferans yapalım” dedik. Vallahi billahi, 1 yada 2 mektup gelmiştir.

Esnafa gittim, bizzat, Hukuk Fakültesi Dekanı olarak, “bakın burada öğrenciler var, bu çocuklara liste fiyatınız üzerinden indirim yapın, mesela tost 2 liramı Bahçeşehir Üniversitesi kartını gösterene 1 lira yapın ben çocukları buraya göndereyim” dedim. Hiçbiri evet demedi, **“ne alakası var?”** dediler. Zaten öğrencinin kendi kendine gittiği yerlerde **“onlar nasılsa bize geliyor”** dediler onlar da hiç ilgilenmedi.

M.E: Trajik tabi bunu duymak, utandım vallahi...

S.B: Yok, siz niye utanıyorsunuz ki, bu oradaki bakış açısını gösteriyor işte. Zaten 3 tane yer var, indirim yapmasam da bana gelecek diyor, hoş kaçmadı bu kabil şeyler. Birşeyler yapmaya çalışıyoruz, yaşadığımız, adını aldığımız yerin kültürel zenginliğine katkıda bulunmaya kendimizle birlikte ileriye götürmeye çalışıyoruz, seminerler yapıyoruz bir Allah'ın kulu kapıyı çalmıyor, ilginç tabi. Yine de Bahçeşehir'de bize çok iyi davranan insanlar da oldu, onları da atlamayayım.

M.E: Beşiktaş'ta rahat ettiniz mi bu anlamda?

S.B: Ettik tabi, birkere şehrin göbeğindesiniz, benim burada gidip esnafın kapısını çalmam gerekmiyor ki, her bütçeye göre yer var, çocuklar kendilerini ayarlıyorlar, ulaşım kolay, yapmak istediğimiz çalışmaları Belediye destekliyor. Burada hafta sonları **Toplum Akademisi** yapıyoruz, bir nevi haftasonu üniversitesi olarak düşünün. Bahçeşehir’de yapmak istediğimiz şeyi burada uyguluyoruz, her hafta sonu salonumuz doluyor. Biz bu işten para mı kazanıyoruz? Hayır, ama sosyal sorumluluk bilinciyle yapılan bir çalışmanın takdir ve ilgi görmesi bizleri çok mutlu ediyor tabi.

M.E: Belediyenin adı sık geçiyor, Bahçeşehir Belediyesi ile bir sıkıntı mı yaşadınız?

S.B: 3 Sene Belediye’ye gittik geldik, BÜSAM’ın yanına küçük iki katlı, portatif yurt ekleyelim dedik. Aşağıya kadar insin, ufak zarif, kaldırılabilir yer yapalım dedik. Projesini bile çizdirdik, “hayır” dediler. Aşağıda dere akıyormuş, imar planına aykırıymış. Arada 200 metre olacaktı. Bizim planla Belediye’nin dediği arasında çok fark yok. 200 değil de 196 metre yada 192,5 metre, yani öyle 20-30 metre fark yok. Ama “hayır” dediler. “Portatif yapacağız, kaldırılabiliriz” dedik, üç sene uğraştık ama olmadı.

M.E: Anlıyorum. Peki, kent içinde olmanın avantajları oldu mu sizin için, ne farketti?

S.B: Şehrin içinde bir üniversite olmanın tabiki avantajlarını gördük, mesela ulaşım anlamında. Bir **Toplum Akademisi** yapıyoruz, istediğimiz katılımı bulabiliyoruz. Bir insan düşünün, hukuk okumuş mesela ama güneş enerjisini de merak ediyor, haftasonu halka açık üniversite yapıyoruz, kalkıp dinlemeye geliyor. Her hafta hoca geliyor dersini anlatıyor, sorular soruluyor, enfes birşey tabi. **Siyaset okulu** başlattık, adam siyasetçi olmak istiyor ama donanımı yok. Siyasi partiler kanunu nedir, enerji ihtiyacımız nedir, tüketimimiz nedir, üretimimiz nedir, ihracatımız - ithalatımız nedir? Öğrensin, ona göre ne yapacaksa yapsın, uzun vadede Türkiye kalkınsın di mi? Şimdi bu Bahçeşehir’de olsa uzak olduğu için kimse katılamayacakdı, bedava olduğu halde yol insanları durduracakdı. Ama şehir içinde olunca katılım inanılmaz oluyor.

M.E: Peki halkın eğitimi ve buna katılımın önemi anlamında, Bahçeşehir halkıyla aynı vizyonda olmadığınızı söyleyebilir misiniz?

S.B: Öyle değil de şöyle söyleyelim, çünkü Bahçeşehir’de bize çok iyi davranan insanlar da oldu sonuçta. Bahçeşehir halkının birincil ilgisi “ **burda bir üniversite var, bizde bunun etinden, yağından, sütünden yararlanalım**” değilmiş. Belki biraz daha kalsak olabilirdi, ama halk daha çok “ şimdi buraya çocuklar gelecek, bunlar gürültü de yapar ” falan gibi düşünmüş herhalde. Bahçeşehir’liler çok iyi insanlar ama birincil ilgileri farklıydı demekki.

M.E: Bahçeşehir Üniversitesi’nin diğer özel üniversitelerden farklı bir tarafı var mı? Bize Bahçeşehir Üniversitesi’ni tanımlar mısınız desek, ne dersiniz?

S.B: Bu sorunun cevabını şöyle kurgulayayım önce. Bütün vakıf üniversiteleri Türkiye’nin yüzünün gülmesine neden olmuştur. Neden dersiniz; Türkiyede 30-40 tane devlet üniversitesi vardı ve bunlardan bir kısmı İstanbul’da, Ankara’daydı. Şimdi çocuk Mimarlık yazacak, mimar olmak istiyor, annesi babası korkuyor çok uzağa yollamaya, çocuk 2-3 yer yazabiliyor. Kontenjanlar sınırlı, okullarda yer olmadığından suni olarak puanlar yükselmiş durumda, 1,5 milyon çocuk sınava giriyor, bu talebe cevap verebilecek yerler sınırlı. Hukuk mu okumak istiyorsun? 2-3 tane hukuk var yazılabilecek. Sistem de çok fena. Mesela 390 mı hukuk puanı, çocuk 387 aldı. Bizim o zamana kadar bu çocuk için bulabildiğimiz sistem şuydu; “**bana ne, git başka birşey ol.** 387 ile ne olabiliyorsun? Ziraat mühendisi. Tamam, unut hukuğu mühendis ol”.

Vakıf üniversiteleri, 3 puan eksik olsa da o çocuğun hukukçu olabileceğini gösterme anlamında hem çocukları hem ailelerini ferahlattı. Bu sefer bir kısım halk, “canım düşük puanla da hukuk okuyan var” dedi. İyi de puanı biz koymuyoruz ki ÖSS koyuyor. O zaman üniversitelere bırakın bunu. O da olmuyor. Bu anlamda Vakıf Üniversiteleri insanları rahatlattı.

Sorunuza dönelim, **1. önemli özelliğimiz;** bizim üniversitemiz, para kaybetme pahasına her sene 100 öğrencimizi yabancı dil öğrenmeleri için Amerika’ya

yolluyor. Biz bunu yaptık çünkü **bizim okulumuzdan çıkan çocuk bir daha para verip İngilizce öğrenmek zorunda kalmamasını istedik.**

Bizim %37 öğrencimiz burslu. Türkiye’de geleneksel, klasik, yanlış laflar vardır. Bunlardan biri, “eğitim mutlaka parasız olacak”. Hayır, öyle değildir. **Doğrusu, parası olmadığı halde okumak isteyip de okuyamayanın olduğu sistem olmamaktır.** Herkesin okuyabildiği sistem önemlidir. Bir çocuğun babası trilyoner diyelim, diğer çocuğunda babasının hiç imkanı yok ama çocuk zehir gibi. İşte o hali vakti yerinde çocuğun babasından aldığımız para ile öteki gibi beş tane adamı okutabiliyorsam ben, işte sistem odur. Buna **fırsat eşitliği** diyoruz. İşte üniversitenin bu fırsat eşitliğini sağlayabilmesi gerekmektedir, bunun olabilmesi içinde okulun parası olmalıdır.

Biz paralı bir üniversiteyiz. Ama çocuk bize geldikten sonra ailede bir vefat olmuş, babası işini kaybetmiş, durumları bozulmuş diyelim. **Hiçbir çocuk bizim üniversitemizden parası yok diye ayrılmaz.** Diyelim ki çocuk burssuz girmiş ama inanılmaz bir başarı sağlamış, 4 üzerinden 3,5 ortalama tutturmuş, biz anında o çocuğu burslu yaparız. Ortalama geldiği anda çocuğa otomatik burs çıkar. Gerçek anlamda sıkıntıda olan hiçkimseyi parası bitti diye okuldan çıkarmayız. **2. önemli özelliğimiz budur.**

Türkiyenin en iyi kadrolarından birini kuruyoruz. Bu üniversitenin adı Türkiye’nin en iyi eğitimcilerini çekecek bir adı yoktu. Şöyle ki; Koç Üniversitesi, Sabancı Üniversitesi, Galatasaray Üniversitesi gibi **“adı bile öğretmeni çeker”** diyebileceğimiz, şekilde bir şansımız yoktu. Buna rağmen; Taner Berksoy, Eser Karakaş, İlkay Sunar, Haluk Gürgen, Ali Atıf, Deniz Ülkü Arıboğan, Hasan Küni, Cumhur Özakman, Özer Selici bizde, daha sayamadığım çok kaliteli hocalarla Türkiye’nin en iyi kadrosunu oluşturuyoruz. **Bu da üçüncü en iyi özelliğimizdir.**

Dördüncü olarak; biz hocalarımıza, “ver dersini çek git evine” demiyoruz. Bize göre, madem sen Türkiye’nin eğitim kurucusun, madem Türkiye’nin eğitim durumu belli, sistemi dönüştürmek için bir sürü şey yapıyoruz. Biz hocayı buraya getiriyoruz, bir sürü para veriyoruz, bu insanları eğit diyoruz. Türkiye’de eğitim kurumunun vazifelerinden biri de budur. Biz bunu da yapıyoruz.

M.E: Lisesi olan Üniversiteler ile ilgili halk arasında ilginç bir görüş var. “Çocuk bu okulda okusun da, ilerde üniversitede bir bölüm tutturamazsa, bir şekilde kendi okulunun üniversitesinden devam eder” gibi. Ne söylemek istersiniz bu konuda, böyle bir görüşün gerçekliği var mı, yada öğrencilere böyle bir kolaylık tanınabiliyor mu?

S.B: Şimdi Galatasaray gibi kökü çok eskiye dayanan okullarda “biz sadece bizden olanları alıyoruz” dersin o bir noktada prestij bile sağlar, “aa bak dışardan almıyorlar” dedirtir. Ama bizimki gibi genç üniversiteler “biz sadece bizim kolejden gelen çocukları alıyoruz” derse, o tam tersi etki yapar. Biz böyle bir kurum değiliz. Zaten imkan yok, vakıf üniversitelerinde böyle bir kontenjan yok. Biz YÖK’e

bağlıyız, YÖK; “**çocuk sınava girer, puanı alır, tercihine de seni yazdıysa okula başlar, şu puanın altında adam alamazsın**” diyor. Bizim o aşamada “ya bu bizim çocuk” deme durumumuz yok.

M.E: Bu soruya vereceğiniz cevap, Bahçeşehir Koleji’nde okuyan çocukların dersleri salmaması, işleri sıkı tutması açısından önemliydi.

S.B: Sakın salmasın, sakın. İdare edilecek bir durum yok, YÖK’e bağlıyız, paralı üniversite olmamız yada aynı ailenin üniversitesi olmamız hiç farketmez. YÖK’den gelen listeye göre çocuk alabiliyoruz. Ama şöyle, tabiki bu çocuklar bizi tercihlerinde yazdıkları anda aynı ailenin çocukları oldukları için kayıt esnasında kolaylıklar sağlayacağız.

M.E: İndirim sağlanır mı?

S.B: Tabi ki indirim sağlıyoruz.

M.E: Eskiden ilk özel üniversiteler açıldığı zaman, halk hiçbir yeri tutturamayan varlıklı aile çocuklarının parayla okuduğu okullar olarak düşünüyordu özel üniversiteleri. Ancak zamanla gerek burslu öğrenciler, gerek hukuk gibi tıp gibi daha ciddi bölümlerin açılması, gerek köklü okullardan transfer edilen öğretim görevlileri sayesinde bu görüş kırıldı. Bir baktık ki özel üniversitelere girmek de gayet zormuş. Bahçeşehir Üniversitesi’de bu mesafeyi kateden okulların başında olduğuna göre, siz neler söylemek istersiniz bu konuyla ilgili?

S.B: İlk başlarda, çocuklar üniversiteleri kazanamadıkça, paralı üniversitelerden böyle bir beklenti vardı, o fikir “ **burası paralı, rahattır, bizim çocuk buraya bari girse**” ihtiyacından doğdu. Biz bunu kırmak için çok çalışmak durumundaydık ve çalıştıkda. Ama önceleri, kalabalık kadrolarla gittiğimiz toplantılarda bile velilere “ben bu arkadaşları size meslek tanıtımına getirdim” dediğimde bana; “**havuzun var mı, bahçen var mı, ata biniyor musunuz?**” diyorlardı. Ben bu ailelere dedim ki, “bana hiçbiriniz hocan kim, eğitimin nasıl demeyecek mi*”. O zaman ben iyi eğitim vereceğim diye bu kadar kalifiye kadro toplamaya ne gerek var, bir havuz yaparsın, iki tane de bankada çalışmışlığı olan adama “çocuklara anlat” dersin, bu mudur yani? **Sen havuzu falan bırak eğitime bak.**

İnsanların şunu anlaması çok önemliydi, tabiki okulun içindeki malzemeler, havuzu bahçesi iyi olsun bişey demiyoruz da, **esas olan eğitimcidir, kadrodur, parka bahçeye bakıp çocuk kaydı yapılmamalıdır.** Hocası kim, nerden mezun, asistanlar nerden geliyor, akıllı, dolu adamlar mı ders veriyor? Önce bunlara bakılmalı. Biz işte bu görüşü kırabilmek için biz çok çalıştık. Eğitimin ciddi bir iş olduğunu, iyi kadrolarla yapılabileceğini anlattık.

Sırf bunu kırmadık ki, öğrencinin en korktuğu şey şudur, “**sana burs verirler, sonra bursu keserler**”. Biz öğrenciye güvendiğimiz için ÖSS kitapçığına “**sınıfta kalan çocuğun bursu kesilmez**” diye yazdık. “Sen buraya burslu girdiğinde biz senin bursunu, 1 sene 2 sene kaldın diye kesmeyiz, olabilir, genç çocuklar bunlar, İstanbul’a alışamayabilir, aşık olabilir, biz anlayış gösteririz” dedik. Ama **kimse burayı 12 senede bitirmeyi de düşünmesin**, öyle bir şans da tanımayız tabi.

M.E: Her üniversite olmasa da bazı üniversitelerin toplumda bir duruşu vardır. Bunun örneklerini yurtdışında da görebiliriz. Mesela, Harvard ve Yale. İkisi de köklü ve saygın okullar olmakla birlikte duruşları farklıdır. Bizde Boğaziçi ve ODTÜ buna örnek verilebilir. Bu anlamda Bahçeşehir Üniversitesi'nin toplum karşısında bir duruşu bir karakteri var mıdır?

S.B: Türkiye gibi bir ülkede, herhangi bir duruşta pozisyon almak yerine, demokratik, görüşlerin çoğulculuğuna dayanan bir üniversite fikrini benimsedik biz. Ama Türk milletinin bünyesinden çıktığı için bütün hassasiyetlerine saygılı davranan bir okul fikri bu. Kendimizi kutuplaştırmayı düşünmedik. **Demokratik, laik çağdaş, Atatürk ilkelerine bağlı bir Hukuk Devleti fikriyle birleşiyoruz.**

M.E: Burası Özel Üniversite. Bu demek oluyor ki burada hem çok zeki ve çalışkan ama daha az varlıklı ailelerin çocukları bursla okuyor, hemde çok varlıklı ama sınavda çok büyük başarı elde edememiş çocuklar 2 senelik hafif bölümlerden birine girebiliyor. Tıpkı Bilkent ve Koç gibi. Bildiğimiz şey ise bu farklı ekonomik yapıdan gelen gençler arasında çeşitli sıkıntılar yaşanabiliyor. Mesela ben Bilkent'te burslu okuduğu halde bu durumlardan dolayı bunalıma girip okuldan ayrılan, yeniden sınava giren yada başka okula yatay geçiş yapmaya çalışan çocuklar biliyorum. Bu konuda ne söylemek istersiniz? Sizin okulunuzda da pahalı arabalar şuraya, hesaplılar buraya park etsin olayları yaşıyor mudur?

S.B: Biz zengin ve fakirin beraber okuduğu, devlet ilkokullarından gelen bir nesiliz. Bir önlük giyerdik, altında kimin nesi var bilinmezdi. Bahçeşehir Üniversitesi'nde parasal yönden aşağı yukarı hiçbir sorun olmadı. Biz bu ayrımı yapmadığımız için, hatta bu ayrımı ortadan kaldırmaya yönelik birçok çalışma içinde olduğumuzdan bizim öğrencilerimiz böyle bir tavıra giremez. Ne yapıyoruz mesela;

Bizde öğrenci konseyi direkt yönetimin içindedir. Biz onu yönetim kurulu toplantısına alıyoruz. Bu kurul öğrenciler tarafından seçiliyor ve bu seneki çocuklar çok iyi. Bu çocuklar okulda ne gibi bir sıkıntı varsa bizimle paylaşıyor. Mesela sırf para değil, mankenlik yapan bir kız öğrencimizi, arkadaşlarının hafif bulması gibi bir durum olmuş. Derhal soruşturma açıp ceza verdik.

Şunu veriyoruz, **siz bu kapıdan girdiğiniz anda sadece öğrencisiniz, Ahmet'in oğlu, Fatma'nın kızı değil**, bizim saygıdeğer öğrencilerimizsiniz.

Ben kapıdaki güvenliğe bile, “ eğer size bu öğrencilerin bir kabalığı olursa hemen bana söyleyeceksiniz, anında soruşturma açacağım, kimseden falancanın çocuğu diye çekinmeyin”. diyorum.

İlk bine giren çocuklardan bizim okulumuza da gelen çocuklar oldu. Bu çocuklar için biz çok özel bir program hazırlattık, dedik ki “**bu çocuklar dünyanın en zor sınavlarından birini böyle bir başarıyla geçip biz geldi, biz bu çocuklara ne yapalım**, hangi zamanlarda sinemaya yollayalım, hangi saatte ne yapsınlar? Böyle bir program yaptık, buradaki amaç; bu çocukların arasındaki farklılıkları törpüleyip hepsini ortak bir paydada toplamaktı. Bu paydayı da aşağıda değil yukarıda belirlediğimiz için böyle bir çalışma başlattık ve gayet iyi gidiyor şu anda. Dolayısıyla, bizim okulumuzda bu tip sorunlara rastlanmaz, olur da rastlanırsa gereken yapılır.

M.E: Buradan Pazarola aracılığıyla, hem üniversite sınavlarına hazırlanan gençlere, hem ailelerine, Türkiye'nin prestijli üniversitelerinden birinin rektörü olarak neler söylemek, ne tavsiyeler de bulunmak istersiniz?

S.B: Veliler çocuklara kendi istediği eğitimi yaptırmaya çalışmasınlar. Çocuklar rehber öğretmenlerle görüşüp kendilerini iyi hissedecekleri bir eğitim görsünler. Revaçtaki bölümlere, ya da “**ben yapamadım, sen yap**”lara göre değil, istediği mesleklere göre yönlensinler. Çocukların farklı yolları deneyebilmeleri için önlerini açsınlar, “git rehber öğretmeninle konuş, arkadaşlarınla konuş” desinler. Kafalarındaki ön yargıları atsınlar. “Vakıf Üniversitesi bursu keser, hukuk mu okuyacaksın, hep ezber, tıp mı, aa kan göremezsın sen”, bunu yapmasınlar. Okulları gezsinler, hocalarla konuşsunlar, bilgi alsınlar. En önemlisi, çocuklar iyi ve sistemli çalışsınlar. Bir yere girdiler, sakın “hayatım benim bitti” diye düşünmesinler. Başka yerde yüksek lisans yapar, sertifika programlarına katılırlar. Geniş düşünsünler.

M.E: Çok teşekkür ediyorum bize vakit ayırdığınız için.

S.B: Rica ederim, Pazarola'ya her zaman kapımız açık.